

Пальчук М.І.
*кандидат пед. наук, доцент, директор
Сімферопольського вищого професійного
училища ресторанного сервісу та туризму
(АР Крим, м. Сімферополь)*

ПЕДАГОГІЧНА, КОМУНІКАЦІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ ЯК ІННОВАЦІЙНЕ ЯВЛЕННЯ В ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНІЙ ОСВІТІ

Зміст і якість освіти, її адекватність пріоритетним завданням суспільства в умовах європейської інтеграції, відкритість і доступність визначають стан інтелектуального потенціалу сучасного суспільства і українського зокрема. Як було зазначено на Підсумковій колегії МОН України, суттєвим резервом підвищення якості та доступності освіти, і професійно-технічної зокрема, є *ефективне впровадження інформаційно-комунікаційних технологій*. Це стосується не лише навчально-виробничого процесу, а й управлінської діяльності, системи підвищення кваліфікації педагогічних кадрів, створення єдиного інформаційного простору навчального закладу, електронних засобів навчального та загального призначення.

Тому слід підкреслити, що випереджальний розвиток сфери професійної освіти і професійно-технічної зокрема на основі інтеграції педагогічних, інформаційних і телекомунікаційних новітніх технологій стає *важливим національним пріоритетом сьогодення*.

Процес розвитку педагогічних технологій на основі інформаційних стає можливим за умови вирішення ряду освітніх завдань, визначених в Національній доктрині розвитку освіти:

- > організація навчального процесу з урахуванням сучасних досягнень у сфері економіки, культури, науки, техніки і технологій;
- > створення програм, які реалізують інформаційно-комунікаційні технології в навчальному процесі;

> підготовка мобільних спеціалістів, які здатні до професійної самореалізації в умовах інформатизації суспільства і розвитку наукомістких технологій.

Національна доктрина також передбачає формування у всіх учасників навчально-виробничого процесу готовності до роботи *в умовах інформатизації суспільства*. Інформаційна культура, компетентність стають сьогодні обов'язковою вимогою в підготовці спеціалістів середнього професійного рівня та перепідготовці інженерно-педагогічних кадрів і формуються в сучасному професійному закладі в рамках усіх дисциплін. На сучасному етапі провідним чинником входження професійно-технічної освіти України в європейський освітній простір є ефективне використання всіма учасниками навчального процесу світового інформаційного потенціалу.

Але слід зазначити, незважаючи на те, що досить значна кількість вищих навчальних закладів і зокрема, професійно-технічних, мають доступ до комп'ютерних мереж, рівень інформатизації навчальної і наукової діяльності в більшості з них залишається низьким. Усталені стереотипи нерідко гальмують інноваційний розвиток, унеможлиблюють сприйняття і впровадження нових ідей, нових методик та технологій.

Вирішити цю насущну *проблему* має процес створення в професійно-технічних навчальних закладах інформаційно-комунікаційного освітнього середовища, головним ядром якого мають стати електронні інформаційні ресурси, повнотекстові електронні бібліотеки. Адже комплексність, логічне поєднання традиційних і електронних видів ресурсів визначають успішне задоволення наукових, інформаційних і навчальних потреб користувачів сучасної бібліотеки професійно-технічного навчального закладу.

Важливою умовою ефективного функціонування сучасного професійно-технічного навчального закладу стає залучення споживача освітніх послуг. При цьому все більшого значення набуває процес формування його позитивного іміджу. Інноваційна діяльність *Сімферопольського вищого професійного училища ресторанного сервісу та туризму* (СВПУРСіТ) [<http://svpurst.crimea.ua>] спрямована на підвищення конкурентоздатності навчального закладу, основною метою якого є

задоволення потреб суспільства в новому типі фахівця, спроможного вирішувати важливі проблеми наукового, технічного та культурного прогресу в умовах інформатизації суспільства.

Розвиток Інтернет і технології World Wide Web (www) відкривають перед навчальними закладами новий рівень можливостей виходу на «відкритий інформаційний простір» і створення свого іміджу. Web-сайт СВПУРСіТ, який інтенсивно створюється, є сучасним інформаційним каналом, засобом доступу до різноманітних інформаційних ресурсів і розкриття своїх власних, важливою можливістю виходу на новий рівень соціального партнерства.

Розробкою web-сайта СВПУРСіТ займаються спеціалісти інформаційних технологій за участю циклових комісій і методичного кабінету. Велика увага приділяється контенту (наповненню) web - сторінок, оскільки головне завдання, яке має виконувати сайт - це оперативна інформативність. Звичайно, окрім загальної інформації, web-сайт містить відомості про структурні підрозділи училища і зокрема, про інформаційно-консультаційний бібліотечний центр (ІКБЦ), що створений на базі СВПУРСіТ в рамках виконання «Державної програми „Інформаційні та комунікаційні технології в освіті і науці на 2006-2010 роки».

Концепція розвитку ІКБЦ була розроблена як комплексна програма реформування і модернізації освітнього середовища училища, спрямована на зміну пріоритетів в сфері інформаційної діяльності, вдосконалення в галузі автоматизації бібліотечно-бібліографічних процесів, введення нових форм і методів акумуляції, збереження і використання інформації, орієнтованих на надання вільного доступу користувачів до світових та європейських електронних інформаційних ресурсів, створення єдиного інформаційного простору навчального закладу.

Інноваційний проект по створенню ІКБЦ став одним із переможців Всеукраїнської естафети інноваційних проектів у системі професійно-технічної освіти Міністерства освіти і науки України 2007 року, а крім того, пріоритетним компонентом діяльності на базі СВПУРСіТ експериментального педагогічного майданчика відділу дидактики професійної освіти Інституту педагогічної освіти і

освіти дорослих АПН України за темою „Педагогічні основи розвитку професійної майстерності педагогів професійно-технічних навчальних закладів”.

Слід зазначити, що створення в структурі вищого професійно-технічного училища інформаційно-консультаційного бібліотечного центру є на сьогодні досить неординарною подією в системі професійно-технічної освіти. Але багаторічний досвід керівної роботи в цій системі дозволяє автору статті стверджувати - роль бібліотек навчальних закладів в якісному інформаційному забезпеченні навчального процесу та організації доступу користувачів до локальних і віддалених інформаційних ресурсів важко переоцінити.

Соціальна значущість процесу перетворення бібліотек навчальних закладів України в електронні бібліотеки сьогодні полягає у тому, щоб всебічно сприяти виконанню основної бібліотечної місії - оперативному забезпеченню молоді, що навчається, максимально повною інформацією, яка зберігається в їх фондах, використовуючи для виконання цієї задачі нові інформаційні технології та засоби телекомунікації, а також формування у користувачів - і студентів, і викладачів, якісної інформаційної культури, оскільки інформаційна компетентність сьогодні стає обов'язковим компонентом професійної підготовки спеціалістів середнього професійного рівня.

Інформаційно-консультаційна функція ІКБЦ в новій ситуації розвитку навчального закладу виконує об'єднавчу, інтегративну роль і передбачає оновлення змісту навчального процесу на засадах цілеспрямованого використання новітніх надбань освіти, науки і культури. Реалізація інформаційно-консультаційної функції потребує розуміння її як інтегративного процесу, в якому засоби інноваційних педагогічних технологій поєднуються з інформаційно-комунікаційними, що має на меті модернізацію змісту професійної освіти, підвищення її якості.

Організація навчально-виробничого процесу в сучасному навчальному закладі системи професійно-технічної освіти неповноцінна без використання інформаційних ресурсів в електронному виді. Від чіткого уявлення місця інформаційних технологій в системі «викладач - студент» залежить ефективність їх використання в навчальному процесі.

Одне з пріоритетних завдань ІКБЦ - сприяти навчальному закладу в виконанні навчально-виховного процесу і науково-дослідницьких робіт, в підготовці висококваліфікованих, конкурентоспроможних та мобільних на ринку праці спеціалістів. Ці завдання ставить перед ІКБЦ училище, перед училищем - система професійної школи, перед професійною освітою - суспільство. Отже, діяльність інформаційного бібліотечного центру професійно-технічного навчального закладу - це *соціальне замовлення суспільства*, насущна актуальна проблема сучасної професійної освіти.

Кількість, якість і доступність інформаційних ресурсів ІКБЦ багато в чому визначають рівень розвитку навчального закладу. Інформаційно-комунікативна інфраструктура СВПУРСіТ в сучасних умовах складає багатокomпонентну, багатозв'язкову і складну соціально-педагогічну систему, домінуючою частиною якої є інформаційно-консультаційний (віртуальний та реальний) бібліотечний центр.

Активне впровадження результатів інноваційної діяльності ІКБЦ в навчальний процес значно сприяють:

- > збагаченню змісту дисциплін, що викладаються за рахунок використання електронних інформаційних ресурсів і мультимедійних засобів;
- > розвитку самостійної роботи учнів і студентів на основі використання ресурсів електронної бібліотеки;
- > формуванню інформаційної компетентності у всіх учасників навчально-виробничого процесу, підвищенню кваліфікації інженерно-педагогічних та бібліотечних кадрів.

Все вищесказане дозволяє зробити висновок, що будь-які інновації є постійним джерелом прогресивного руху педагогічної науки і практики, і в кінцевому підсумку впливають на якість змісту освіти, на процес формування особистості, що навчається і є майбутнім громадянином інформаційного суспільства.

Волкова А.Ю.,
*заступник директора Сімферопольського
вищого професійного училища ресторанного
сервісу та туризму,
аспірант Інституту педагогічної освіти і
освіти дорослих АПН України*

СВПУРСіТ - НАЦІОНАЛЬНИЙ ПРЕДСТАВНИК УКРАЇНИ В ЄВРОПЕЙСЬКІЙ АСОЦІАЦІЇ ШКІЛ ТУРИСТИЧНОГО І ГОТЕЛЬНОГО ПРОФІЛЮ (АЕНТ) -ДОСВІД МІЖНАРОДНОГО СПІВРОБІТНИЦТВА

Інтеграційні тенденції розвитку, характерні для ХХІ століття, дедалі більше утверджуються у всіх сферах життєдіяльності людини й суспільства. Перш за все - це тенденція зближення націй, народів, держав через створення спільного економічного, інформаційного, а зважаючи на вимоги Болонського процесу, — й *освітнього простору Європи*.

Важливим засобом забезпечення інтересів України в глобальному інформаційному світі стає сьогодні *активна позиція на міжнародній арені кожного освітнього закладу*, оскільки збільшення присутності країни в європейському культурно-освітньому просторі грає значну роль в підвищенні престижу й впливу держави у світі. Чим більше закладів освіти буде представлено за кордоном як учасників різних проектів, програм, тим ефективніше це працюватиме на позитивний імідж держави загалом.

Досвід європейських країн та світової спільноти показує, що вивчення, узагальнення й поширення інноваційного досвіду у сфері професійної підготовки фахівців особливо ефективно здійснюється в межах міжнародних проектів. Сімферопольське вище професійне училище ресторанного сервісу та туризму (СВПУРСіТ) з 2002 року є *національним представником України в Європейській асоціації професійних шкіл туристичного та готельного профілю*

(АЕНТ),